

VI Lenin

Om vår revolution

(med anledning av N Suchanovs anteckningar)¹

I

Jag har under dessa dagar bläddrat igenom Suchanovs anteckningar om revolutionen. Vad som särskilt faller i ögonen är det pedanteri som utmärker alla våra småborgerliga demokrater liksom alla Andra internationalens hjältar. Även bortsett från att de är oerhört fega, att t o m de bästa av dem kommer med olika förbehåll när det är fråga om minsta avvikelser från den tyska förebilden; även bortsett från denna egenskap som utmärker alla småborgerliga demokrater och som de uppvisat i tillräcklig grad under hela revolutionen, så är deras slaviska efterapande av det förgångna iögonfallande.

Alla kallar de sig marxister, men de uppfattar marxismen i högsta grad pedantiskt. Det avgörande i marxismen, nämligen dess revolutionära dialektik, har de inte alls begripit. T o m Marx' direkta påpekanden om att det i revolutionära ögonblick krävs största möjliga smidighet² har de absolut inte förstått. De har inte ens observerat t ex Marx' påpekanden i brevväxlingen från år 1856, om jag inte tar fel, där han uttalar förhoppningen att ett bondekrig i Tyskland, som kunde skapa en revolutionär situation, skulle förenas med arbetarrörelsen³. Till och med detta direkta påpekande undviker de och går omkring det som katten kring het gröt.

I hela sitt uppträdande avslöjar de sig som fega reformister, vilka fruktar att ta avstånd från bourgeoisin för att inte tala om att bryta med den, och samtidigt döljer de sin feghet med de övermodigaste fraser och skryt. Men vad som t o m ur rent teoretisk synvinkel är mest påfallande hos dem alla är den totala oförmågan att förstå följande marxistiska tankegång: hittills har de sett kapitalismen och den borgerliga demokratin i Västeuropa följa en bestämd utvecklingsväg, och nu kan de inte fatta att denna väg kan gälla som förebild endast mutatis mutandis, endast med vissa ändringar (helt obetydliga ur det allmänna världshistoriska förloppet synvinkel).

För det första är revolutionen förbunden med det första imperialistiska världskriget. I en sådan revolution måste nya — eller förändrade — drag inverka just på grund av kriget, emedan det aldrig tidigare i världen förekommit ett sådant krig i en sådan situation. Vi ser att bourgeoisin i de rikaste länderna än idag inte förmått upprätta ”normala” borgerliga förhållanden efter kriget, men våra reformister, småborgare som ger sig ut för att vara revolutionärer, ansåg och anser fortfarande de normala borgerliga förhållandena vara gränsen (så långt men icke vidare!). Deras uppfattning av det ”normala” är dessutom ytterligt schablonmässig och snäv.

För det andra är de helt främmande för varje tanke på att även om världshistoriens utveckling i sin helhet följer allmänna lagar, så utesluter detta alls inte utan förutsätter tvärtom att enskilda utvecklingsfaser kan uppvisa särdrag, antingen i fråga om formen eller ordningsföljden för denna utveckling. Det faller dem exempelvis inte ens in att Ryssland, som står på gränsen mellan

¹ Lenins artikel *Om vår revolution* skrevs med anledning av mensjeviken Nikolaj Suchanovs tredje och fjärde bok med titeln *Anteckningar om revolutionen*.

Artikeln överlämnades utan rubrik till *Pravdas* redaktion av Nadezjda Krupskaja; tidningens redaktion satte rubriken.

² Tydligt åsyftar Lenin den karakteristik av Pariskommunen såsom en i högsta grad smidig politisk form som Marx gav i *Inbördeskriget i Frankrike* och det höga betyg Marx satte på parisbornas smidighet i ett brev till Ludwig Kugelmann den 12 april 1871 (se Karl Marx, Friedrich Engels, *Brev i urval*, Gidlunds förlag, 1972, s 107).

³ Här avses följande passus ur ett brev från Marx till Engels av den 16 april 1856: ”I Tyskland blir hela programmet beroende av vilka möjligheter man har att understödja proletärerens revolution genom ett bondekrig i någon sorts modern upplaga. Om det lyckas, kommer hela saken att gå alldeles utmärkt ...” (Karl Marx, Friedrich Engels *Brev i urval*, Gidlunds förlag, 1972, s 33)

civiliserade länder och länder som genom detta krig för första gången slutgiltigt dras in i civilisationen — alla orientaliska, utomeuropeiska länder — att Ryssland därför kunde och måste uppvisa vissa särdrag som naturligtvis ligger i linje med den allmänna världsutvecklingen men som skiljer den ryska revolutionen från alla föregående revolutioner i Västeuropa och medför en del nyheter i detaljfrågor vid övergången till Österns länder.

Oerhört schablonmässigt är exempelvis det argument som de lärt sig utantill under den västeuropeiska socialdemokratins utveckling och som går ut på att vi inte skulle vara mogna för socialism, att de objektiva ekonomiska förutsättningarna för socialism saknas hos oss, som en del av dessa ”lärdas” herrar uttrycker sig. Och ingen kommer sig för att fråga: skulle då inte ett folk som ställts inför en revolutionär situation, en sådan situation som uppstod under det första imperialistiska kriget — skulle det inte på grund av sitt förtvivlade läge störta sig in i en kamp som erbjöd det åtminstone några chanser att tillkämpa sig något ovanliga förutsättningar för en fortsatt utveckling av civilisationen?

”Ryssland har inte uppnått den nivå i produktivkrafternas utveckling som möjliggör socialism.” Andra internationalens alla hjältar, Suchanov självfallet inbegripen, gör stort nummer av denna obestridliga tes. De idisslar den på tusen sätt och anser att den är avgörande för bedömningen av vår revolution.

Men om nu situationens särprägel gjorde att Ryssland drogs in i ett imperialistiskt världskrig som alla någorlunda inflytelserika västeuropeiska länder var inblandade i, om det — då revolutioner i Östern höll på att börja och delvis redan börjat — uppstod sådana förutsättningar för Rysslands utveckling att vi kunde förverkliga just det förbund mellan ”bondekrig” och arbetarrörelse som en sådan ”marxist” som Marx beskrev år 1956 som ett möjligt perspektiv för Preussen?

Om situationen var så hopplöst förtvivlad att den tiofaldigade arbetarnas och böndernas krafter och erbjöd oss möjlighet att övergå till att skapa grundförutsättningarna för civilisation på ett annat sätt än i de övriga västeuropeiska staterna? Har världshistoriens allmänna utvecklingslinje förändrats till följd härav? Har det grundläggande inbördes förhållandet mellan de viktigaste klasserna i varje stat, som dras in eller redan har dragits in i världshistoriens allmänna förlopp, förändrats härav?

Om det för upprättande av socialism fordras en bestämd kulturnivå (ehuru ingen kan säga hurdan denna bestämda ”kulturnivå” är, eftersom den varierar i olika västeuropeiska stater), varför kan vi då inte först börja med att på revolutionär väg tillkämpa oss förutsättningarna för denna nivå och sedan, på basis av arbetar- och bondemakten samt sovjetsystemet, sätta i gång med att hinna ifatt de andra folken?

Den 16 januari 1923

II

För socialismens uppbyggande krävs civilisation, säger ni. Mycket bra. Men varför kunde då inte vi i vårt land först skapa sådana förutsättningar för civilisation som bortdrivandet av godsägarna och av de ryska kapitalisterna och sedan börja röra oss fram mot socialism? I vilka böcker har ni läst att dylika ändringar i den vanliga historiska ordningen är otillåtna eller omöjligt?

Jag vill minnas att Napoleon skrev: ”On s’engage et puis on voit.” Fritt översatt betyder det: ”Först måste vi ta upp kamp på allvar och sedan får vi se.” Nåväl, först tog vi upp kamp på allvar i oktober 1917, och sedan fick vi se sådana detaljer i utvecklingen (ur världshistorisk synvinkel är det otvivelaktigt detaljer) som Brestfreden, NEP osv. Och nu råder det inte längre några tvivel om att vi i stort sett har segrat.

Våra suchanovar, för att inte tala om de till höger om dem stående socialdemokraterna, kan inte ens tänka sig att revolutioner överhuvud taget inte kan göras på annat sätt. Våra europeiska kälkborgare kan inte ens tänka sig att kommande revolutioner i Österns länder, vilka har en ojämförligt talrikare befolkning och i ojämförligt högre grad utmärker sig för skiftande sociala förhållanden, utan tvivel kommer att uppvisa fler säregenheter än den ryska revolutionen.

Det behöver inte sägas att en à la Kautsky skriven lärobok på sin tid var synnerligen nyttig. Men det är i alla fall dags att överge tanken att den skulle ha förutsett den fortsatta världshistoriens alla utvecklingsformer. Nu kan det vara på sin plats att säga att de som tror så helt enkelt är dumbommar.

Den 17 januari 1923

Publicerat i *Pravda* nr 117, den 30 maj 1923

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 45, s 378-382